

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pastorum Continens Doctrinas, & Industrias ad Pastorale
Munus piè, fructuosè, ac securè obeundum pertinentes,
Unà cum Casibus frequentius circa idem Officium
occurrere solitis, & ex communiote ...**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1678

Membrum V. De Scientia Theologica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49267](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49267)

tempus id faceret, saltem, si contemptus talis in Pontificem, aut alium Superiorem tenderet, quod addo, quia Tamb. Sotus, Lugo, apud & cum P. Gobat n. 378. rectè advertunt, non quemcunque contemptum sufficere ad peccatum mortale, atque adeò, si contemptus in eo tantùm consistat, ut dicat: hanc Cæremoniam non magnifacio, quia parvi momenti est, vel quia non tanti videtur æstimanda, ut propter eam à me negligatur propria commoditas: durum foret, talem peccati mortalis damnare.

Qu. 2. An, si quis prævitet se non posse v. g. sacrum, nisi Cæremoniis aliquot omissis facere, nihilominus possit sacrificare? Resp. in tali casu perpendendum esse Cæremoniarum omitterendarum & causarum ad sacrificandum impellentium gravitatem, & ex eorum inter se facta comparatione judicandum esse, an consultius sit, sine talibus Cæremoniis sacrificare, quàm ob earundem servandarum impossibilitatem aut difficultatem omittere Sacrificium. ita Suar. Tamb. apud & cum P. Gobat. Alph. Sacrif. n. 384.

MEMBRUM V.

De Scientia Theologica.

Qu. 1. Qualem Theologia Scientiam habere debeat Pastor? Resp. quadruplicis. Primò, *Scholastica*, sic dicta, quia plus speculationis habet, atque adeò quæstiones copiosiores concertationi Scholasticæ materiam offerentes tractat, cujus aliquam saltem, licet rudem notitiam habere deberet Pastor; tum ut majori cum Auctoritate Doctoris gerat officium; tum ut majori cum dignitate & minore errandi periculo Verbum DEI exponat. Secundò, *Moralis*, quæ potissimum ad conscientiam dirigendam ordinatur, atque adeò præ omnibus aliis necessaria est illi, qui curam animarum suscepit. Tertio, *Positiva*, quæ in explicando S. Scripturæ sensu versatur; sic dicta, quia ponit & statuit firma Theologiæ principia, ex ipsis S. Scripturæ arcanis petita, cujus necessitatem S. Aug. fratribus Eremitæ more suo egregiè sequentibus verbis demonstravit: *Legite, Fratres mei, Scripturam Sacram, in qua, quid tenendum sit, & quid fugiendum sit, plenè invenietis. Legite eam, ne caci sitis, & duces cacorum: Legite eam, quia omni melle dulcior, omni pane suavior, omni vino hilarior inven-*

venitur. Quarto, *Controversa*, quæ potissimum in doctrinis Fidei contra hæreticos defendendis occupatur, adeo necessaria est Pastori, ut S. Ambrosius dicere ausus sit, cui qui talem scientiam non habet, Sacerdotium appetere non debere, nec locum illius præsumere usurpare, qui fulgore sapientia suæ Populorum potest corda lastrare.

Qu. 2. *Quid de Theologia Scholastica potissimum observandum?* Resp. primò, ut breve quoddam compendium totius Theologiæ hujus, qualia passim reperiuntur, percurrat. Secundo, ut materias pro praxi magis necessarias ab aliis sece- nat, majoremque ijs penetrandis diligentiam adhibeat, tales sunt de DEO Trino & Uno, de Angelis quoad substantiam & vires, Beatitudine, peccato originali, Gratia, Incarnatione &c. Tertiò, ut pro his clariùs intelligendis constituto Auctorem quendam succinctè & clarè eas explicantem, quales meritò censerì possunt Gregorius Valentia, Thome- nus, Becanus, & similes, studiosè evolvat; hæ enim in- struxæ sufficere possunt ad hoc, ut optatum in hoc studio factum, quantum scilicet sufficit ad Officium suum securè & fructuosè peragendum, ferat.

Qu. 3. *Quid de Theologia morali sit observandum?* Resp. primò, ut diligenter nôsse studeat Auctores, qui varias materias accuratius pertractant, ut suo tempore ad eos recurrere possit: sententiarum item de quavis materia varietatem quam vel ideo bene addiscere debet, quòd frequenter resolu- tiones ab hac scientia dari solitæ potissimum auctoritate mut- tantur. Secundo, ut Mercatorum eas merces, quas frequen- tiùs emi experiuntur, in majori copia ementium morem le- cutus, eas materias, quæ crebriùs in praxi occurrunt, à reli- quis secernat, easque fortiùs memoriæ imprimere studeat, ubi interdum plus otij nactus fuerit, certæ cuipiam materiae v. g. de restitutione, pœnitentia, matrimonio, conscientia, Legibus &c. longius aliquod tempus impendat; dici enim va- let, quantoperè profit ad insignem aliquem profectum faciendum hac in scientia, si omnes vires & studium ad un- eam materiam exactè discutiendam, memoriæque impen- dendam convertantur. Tertiò, ut semper aliquod com- pendium ad manus habeat, & ex eo singulis, quantum fieri potest, diebus, unum, alterumve folium aut articulum per- currat.

ocurrat; sed & ipse sibi frequenter casus, qui circa varias materias occurrere possunt, obijciat, & quomodo solvi debeant, dispiciat.

Qu. 4. *Quid de Theologia positiva observandum sit?* Resp. sequentes Industrias ad profectum in ea faciendum observandas esse. Primò, ut bene perspectos habeat libros S. Scripturæ, atque in eorum lectione vel auditione quotidiana sedulo atque constanter se exercent: nam, ut S. August. l. 2. de doct. Christ. ait, prima observatio hujus laboris est, nôsse istos libros, etsi nondum ad intellectum, legendo tamen vel mandare memoriæ, vel omnino incognitos non habere. Secundò, ut Regulas ad verum Scripturæ sensum rectè intelligendum à variis traditas bene percipiat, easque interdum, ubi occasio dabitur, suis locis applicet; quem in finem proderit legisse, vel Gregorium Valentium in analysi fidei, vel Joannem Driedo, l. 2. & 3. de dogmat. S. Script. vel Nicolaum Serarium in prolegomenis S. Scripturæ, aut alios parvos libellos hac de materia editos. Tertiò, ut difficiliores quoque S. Scripturæ locos in ipsa lectione occurrentes annotet, ut suo tempore eorundem solutionem ex Auctorum interpretatione addiscere possit: multas difficultates ipsemet non difficulter solvet, si sequentes duas regulas à S. Augustino, lib. 3. de doctrin. Christ. traditas bene observet. Prior est. *Quidquid nec ad morum honestatem, neque ad fidei veritatem referri potest, figuratè & metaphoricè accipiendum est.* Posterior est: *si præceptiva est locutio S. Scripturæ, aut flagitium vetans, aut Beneficentiam iubens, propriè accipiendâ est; si autem flagitium videtur iubere, aut Beneficentiam vetare, figurata locutio censenda est:* hinc propriè accipiendâ est locutio ista: si esurierit inimicus tuus, ciba illum; secus verò de hac sentiendum: hoc enim faciens congeres carbones ignis super caput ejus.

Qu. 5. *Quid de Theologia Controversa sentiendum, & observandum sit?* Resp. tres potissimùm industrias observandas. Primò, ut præcipuas hæreses nostro præcipuè tempore, Patriâque magis grassantes (quales sunt Lutherana, Calviniana, & Zwingliana, & Politicorum, in quavis fide aliquem salvari posse volentium) cognoscere studeat; quem in finem compendia quædam sive manuscripta, sive impressa, v. g.

Manuale Becani, Corvini, Clypeus Fidei, Colloquia P. Chri-
stophori Pflaumeri servire poterunt. Secundò, ut funda-
mentales quasdam doctrinas & materias, ex quibus tanquam
primis principiis ferè omnes aliæ fidei conclusiones depen-
dent, solidè apprehendere conetur, quales v. g. sunt de Justitia
Controversiarum, de Ecclesia, de Verbo DEI, de Vocacione
Ministorum, & maximè de tali syllogismo, quo non arripere
possint uti, & utantur ad fidem contrariam probandam
aversarij, pro probatione fidei suæ afferendo. Tertiò, ut
quoniam variæ admodum sunt Personæ hæresi infectæ, ad
quarum conversionem cooperari debet Pastor, bene debet
studeat genium singularum, modumque efficacem cum illis
dem de erroribus objiciendis agendi, quem quidem pulcherrime
Becanus in præfatione sui Manualis docet.

M E M B R U M VI.

De Scientia Ascetica.

Qu. 1. *Quid intelligatur per hanc Scientiam Asceticam?*
Resp. intelligi eam scientiam, quæ ad perfectionem ob-
tinandam, atque etiam ad vitia eradicanda, virtutèque pias-
tandas ordinatur: tantòque magis necessaria est Pastori,
quantò magis proprium est illius officium, animas sibi com-
missas dirigere & juvare, ut quisque perfectionem suo statui
convenientem consequatur.

Qu. 2. *Quid potissimum sit observandum circa hanc Scien-
tiam?* Resp. primò, ut solidus modus addiscatur cognoscen-
di vocationem, statumque à DEO præordinatum eligendi,
quem quidem in finem libellus ea de re ex instituto edidit,
v. g. Lessij, aut Manuale Sodalitatis servire poterunt. Se-
cundò, ut natura perfectionis, vitiorumque ac virtutum, illarumque
media, quibus eas acquirere, aut eradicare valeamus, bene
cognoscantur, quem in finem servient, Trivium Casle-
tium, quod est compendium Asceseos ex optimis Auctoribus colle-
ctum, Alberti Magni Paradysus, Jacobi Alvarez tractatus de
Vitiis & Virtutibus &c. Tertiò, ut tentationes & afflictio-
nes potiores variorum statuum, mediæque solida & oppor-
tuna ad easdem superandas, vel æquo animo supportandas
dignoscantur; pro quo scopo obtinendo proderit Alphonsus
Rodriguez.